

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Marcelou Uhříčkovou ve věci

žalobkyň: a) T. H. D., narozená X
b) nezl. H. V. D., narozená X
obě státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
obě bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2025, č. j. OAM-1025/ZA-ZA15-HA06-2025,

takto:

- I. Řízení se ve vztahu k žalobkyni b) zastavuje.
- II. Žaloba žalobkyně a) se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

1. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž jim nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobkyně jsou přesvědčeny o tom, že byly ve správním řízení zkráceny na svých procesních právech z důvodu porušení § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a § 14a zákona o azylu, neboť žalovaný nedostatečně zjistil stav věci, neopatřil si dostatek důkazů pro napadené rozhodnutí, neprovedl potřebné důkazy, dostatečně neodůvodnil napadené rozhodnutí a opomenul, že žalobkyně naplňují důvody pro udělení doplňkové ochrany. Žalobkyně a) připouští, že Vietnam opustila z ekonomických důvodů na základě maďarského krátkodobého pracovního víza platného od 5. 9. 2024 do 1. 11. 2024, avšak stala se obětí podvodné agentury, která jí za velký finanční obnos slíbila zajištění dlouhodobého pracovního pobytu v Evropské unii. Žalobkyně a) neměla na zaplacení celé částky za služby agentury ve výši cca 1 milionu Kč za víza pro ni a jejího manžela, a proto se s očekáváním výdělku zadlužila. Nyní se do Vietnamu nemůže vrátit, jelikož jí věřitelé (lichváři) vyhrožují, že se při nesplacení částky pomstí fyzickým násilím. Agentura žalobkyni a) tvrdila, že s maďarským vízem bude moci pracovat na území celé Evropské unie a že jí zajistí povolení k dlouhodobému pobytu. To se však nestalo. Že se jednalo o podvod, žalobkyně a) zjistila v květnu 2025. Žalobkyně a) konstatuje, že její obava by potenciálně mohla představovat důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť jednání věřitelů by mohlo být považováno za nelidské či ponižující zacházení, proti němuž vietnamské státní orgány odmítají žalobkyni a) chránit. Lichváři se ve Vietnamu běžně dostávají k penězům vyhrožováním a násilím, jde o poměrně rozšířený jev. Vietnamská policie dle tvrzení žalobkyně a) odmítá stížnosti řešit, pokud stěžovatelem není významná osoba nebo nenabídne úplatek. Pro běžné obyvatele je ochrana nepřipustná, přičemž jsou známy případy násilí a vyhrožování končící někdy až vraždou.
3. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl, neboť ji považuje za nedůvodnou a setrvává na závěrech napadeného rozhodnutí. Je přesvědčen o tom, že správní řízení bylo vedeno v souladu se zákonem a že se zabýval všemi skutečnostmi, které žalobkyně a) uvedla během osobního pohovoru. Žalovaný shromáždil informace o zemi původu žalobkyň a shledal, že v jejich případě nejsou naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rekapituluje tvrzení, která žalobkyně a) uvedla během pohovoru a která podle něj nebyly vnitřně rozporná. Má za to, že nebyl povinen z vlastní iniciativy dokazovat hypotetická rizika plynoucí z čistě soukromoprávního dluhového vztahu žalobkyně a). Obavy žalobkyně a) podle něj pramení z jednání soukromých osob a mají původ v ekonomickém zadlužení. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu ekonomické potíže ani zadlužení samy o sobě nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany a hrozba ze strany soukromých osob může být důvodem pro udělení doplňkové ochrany jen tehdy, je-li prokázána neschopnost či neochota státních orgánů poskytnout ochranu. Žalobkyně a) však neuvedla, kdy se obrátila na vietnamské státní orgány, a nepředložila konkrétní informace svědčící o tom, že by ochrana byla v jejím individuálním případě odepřena.

Obsah správního spisu

4. Žalobkyně a) požádala dne 11. 9. 2025 o mezinárodní ochranu. Dne 15. 9. 2025 se jí narodila dcera [žalobkyně b)], jejímž jménem požádala žalobkyně a) o mezinárodní ochranu dne 19. 9. 2025.
5. Dne 26. 9. 2026 žalobkyně a) k žádostem sdělila, že ona i její dcera jsou vietnamské státní příslušnosti. Žalobkyně a) je bez náboženského přesvědčení, není politicky aktivní, není a nikdy nebyla členkou politické strany či hnutí. Žalobkyně a) dále sdělila, že je vdaná a její manžel, rovněž vietnamské státní příslušnosti, žije v Maďarsku a občas dojíždí do České republiky. Žalobkyně a) má další dvě děti žijící ve Vietnamu, a to syna, narozeného roku 2016, a dceru, narozenou roku X. Z vlasti žalobkyně a) vycestovala letecky do Maďarska dne 23. 9. 2024 a následující den odjela do České republiky, kam dorazila dne 24. 9. 2024 vlakem. Žalobkyně a) uvedla, že je zdravá, nebere žádné léky a rovněž její novorozená dcera je v pořádku. Za důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu označila to, že zde má dceru, a proto by zde chtěla zůstat a pracovat.
6. Se žalobkyní a) byl dne 26. 9. 2025 proveden také pohovor, při kterém vypověděla, že z Vietnamu odcestovala za prací, neboť se doslechla, že pokud odcestuje do Maďarska, tak bude moci pracovat v celé Evropské unii. Do České republiky se vydala proto, že jí zprostředkovatel sdělil, že zde bude moci získat lepší práci za více peněz než v Maďarsku. Slyšela, že v České republice bude moci hned pracovat, což však nebyla pravda. Protože její pobyt v České republice nebyl oprávněný, tak nikde nepracovala. Živil ji manžel, který do České republiky občas dojížděl a který má práci v Maďarsku. Chtěla by však zůstat v České republice, neboť jsou zde lepší podmínky než v Maďarsku. O mezinárodní ochranu požádala až nyní, neboť se bála vyhoštění. Známí jí poradili, že pokud o azyl požádá těsně před porodem, bude mít lepší podmínky v rámci řízení. Žalobkyně a) dále uvedla, že ve své vlasti neměla problémy se státními orgány či s bezpečnostními složkami a neměla ani problémy kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. Žádným potížím v zemi svého původu nečelila. Až bude mít v České republice zázemí, byla by ráda, aby zde dorazily i její dvě děti, o které se nyní ve Vietnamu stará jejich babička. Kromě dětí má žalobkyně a) ve Vietnamu oba rodiče a dvě sestry. Na dotaz, jaká by byla její situace po návratu do Vietnamu, žalobkyně a) sdělila, že náklady na cestu by byly vysoké a že má již nyní dluhy kvůli cesty do Evropské unie. Konstatovala, že by zde chtěla společně se svou novorozenou dcerou zůstat a pracovat.
7. Součástí správního spisu je mj. vlastní rešerše žalovaného ze dne 23. 5. 2025 o Vietnamu s názvem *Bezpečnostní a politická situace v zemi – vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv*, podle níž je Vietnam stát, v němž po desetiletí vládne Komunistická strana Vietnamu a všechny výběry na nejvyšší výkonné funkce v praxi předem určuje politbyro a ústřední výbor komunistické strany. Vietnam je členem Organizace spojených národů a přistoupil k základním úmluvám v oblasti lidských práv a základních svobod, avšak nepodepsal Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951 ani Protokol týkající se postavení uprchlíků z roku 1967. Ústava a zákony zakazují mučení, týrání, tělesné tresty nebo jakoukoli formu zacházení poškozující tělo a zdraví nebo důstojnost zadržených či uvězněných osob, avšak zadržení hlásili špatné zacházení a mučení ze strany příslušníků bezpečnostních složek. Trest smrti v zemi nebyl dosud zrušen a trestní zákoník umožňuje jeho uložení za 18 trestných činů, jakými jsou velezrada, špionáž, povstání, terorismus, vražda, znásilnění dítěte či brání úplatků. Celkový počet odsouzených k trestu smrti v roce 2024 činil 1200 osob, počet vykonaných poprav není znám. Ústava zaručuje svobodný

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

vnitřní pohyb, cestování do zahraničí, emigraci a repatriaci, avšak vláda omezuje pohyb některých osob, obzvláště těch, kteří byli odsouzeni v souvislosti s jednáním proti národní bezpečnosti, případně těch, kteří vyjadřují kritiku vůči vládě. V zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí.

8. Žalobkyně a) byla přípisem ze dne 7. 10. 2025 předvolána k seznámení se s podklady pro vydání napadeného rozhodnutí. Dle protokolu ze dne 4. 11. 2025 se žalobkyně a) tohoto dne dostavila k žalovanému. S podklady se však nechtěla seznámit ani se k nim nechtěla vyjádřit. Doložila rodný list žalobkyně b) a oddací list.
9. Žalovaný následně vydal napadené rozhodnutí, jímž žalobkyním neudělil mezinárodní ochranu v žádné z jejích forem. Dle žalovaného byla důvodem podání žádostí o udělení mezinárodní ochrany snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. Tento důvod však žalovaný nepovažoval za relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně a) neuvedla nic, z čeho by bylo možné usuzovat, že vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by mohla být azylově relevantním způsobem pronásledována. Žalobkyně a) ve své vlasti neměla problémy související s rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo s politickým přesvědčením. Žalobkyně a) se podáním žádosti o mezinárodní ochranu jednoznačně snažila o legalizaci pobytu, k čemuž však tento institut neslouží. Svou situaci měla řešit jinou zákonnou cestou. Žalobkyni a) uváděné ekonomické potíže z ní nečiní uprchlíka ani nejsou důvodem udělení mezinárodní ochrany, byť by byly sebevíc tíživé. Žalovaný proto neshledal důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a neshledal ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 13 nebo § 14b zákona o azylu, neboť v České republice nebyl udělen žádnému z rodinných příslušníků žalobkyň azyl či doplňková ochrana. Důvod pro udělení doplňkové ochrany žalovaný rovněž neshledal, přičemž poukázal na to, že žalobkyně a) neuvedla žádné skutečnosti, proč by žalobkyním měla po návratu do vlasti hrozit vážná újma ve formě trestu smrti nebo popravy či nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Ani na základě informací o zemi původu žalovaný takové skutečnosti neshledal.

Zastavení řízení ve vztahu k žalobkyni b)

10. Soud dne 3. 3. 2026 obdržel částečné zpětvzetí žaloby, které podala žalobkyně a) do části týkající se nezletilé žalobkyně b). K tomu žalobkyně a) [jako zákonná zástupkyně žalobkyně b)] uvedla, že její dceři v zemi původu nehrozí žádné nebezpečí, a proto svou dceru svěří do péče babičky žijící ve Vietnamu.
11. Podle § 47 písm. a) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, vzal-li návrhatele svůj návrh zpět.
12. Vzhledem k tomu, že projev vůle, jímž došlo k částečnému zpětvzetí žaloby, byl jednoznačný, rozhodl soud v souladu s dispoziční zásadou a s § 47 písm. a) s. ř. s. prostřednictvím **I. výroku** tohoto rozsudku, že se řízení ve vztahu k žalobkyni b) zastavuje.

Posouzení důvodnosti žaloby žalobkyně a)

13. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalovaný výslovně sdělil, že s tímto procesním postupem souhlasí. Žalobkyně a)

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

se k výzvě soudu nevyjádřila, pročez měl soud za to, že i její souhlas byl dán. Dokazování soud neprováděl, neboť všechny rozhodné skutečnosti zjistil ze správního spisu, jímž se dokazování neprovádí a jehož obsah je účastníkům znám.

14. Podle § 32 odst. 9 věty první zákona o azylu soud při posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body.
15. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu.
16. Podle rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 4. 10. 2018 ve věci C-652/16, *Ahmedbekova*, z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice vyplývá, že je soud rozhodující o opravném prostředku v zásadě povinen posoudit důvody poskytnutí mezinárodní ochrany nebo skutkové okolnosti, které se sice týkají událostí nebo hrozeb, jež údajně nastaly před přijetím uvedeného zamítavého rozhodnutí, ba dokonce před podáním žádosti o mezinárodní ochranu, avšak uplatněny byly poprvé v řízení o opravném prostředku. Musí ale dát možnost posoudit tyto nové důvody či skutečnosti i rozhodujícímu orgánu. Nové důvody nebo skutečnosti nemusí posoudit, pouze pokud byly uplatněny v pozdní fázi řízení, nebyly dostatečně konkrétní, nebo okolnosti nejsou významné nebo dostatečně odlišné od okolností, k nimž již rozhodující orgán mohl přihlédnout.
17. Samotná skutečnost, že žadatel uvádí v žalobě nové skutečnosti, které by podle něj měly vést k udělení mezinárodní ochrany, tedy nevede k tomu, že soud vždy bez dalšího zruší rozhodnutí žalovaného a vrátí mu věc k dalšímu řízení s pokynem, aby se takovými novými skutečnostmi zabýval. Soud v případě nově tvrzených skutečností musí především vážit, zda se vůbec jedná o tvrzení konkrétní a věrohodná (resp. zda nejde o tvrzení zjevně nevěrohodná či lživá) a pokud ano, tak zda by mohly zvýšit pravděpodobnost uznání žadatele (žalobce) za osobu požívající mezinárodní ochrany (tedy zda jde o tvrzení azylově relevantní). Zároveň soud musí vyhodnotit, zda nově tvrzené skutečnosti nemohl žalobce uvést již ve správním řízení, když obecně platí, že těžiště zjišťování skutkového stavu a azylově relevantních důvodů leží v řízení před žalovaným. Pouze kladné odpovědi na tyto otázky by mohly vést ke zrušení napadeného rozhodnutí (např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 1. 9. 2023, č. j. 40 Az 10/2023-67, a související usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2024, č. j. 2 Azs 305/2023-32).
18. Pokud žadatel až v řízení před soudem uvádí nové skutečnosti, je na soudu, aby posoudil, zda tyto nebyly bez vlastního zavinění žadatele předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany ve správním řízení (typicky by šlo o skutečnosti, které nastaly až v řízení před správním orgánem nebo které žadateli o mezinárodní ochranu nebyly známy; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32), případně zda nenastaly jiné ospravedlnitelné důvody odůvodňující pozdní přednesení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, mezi něž patří to, že *„dotazování při osobním pohovoru se této skutečnosti netýkalo a konkrétní informaci nezjistilo; osobní pohovor nebyl proveden; žadatel nemusel pochopit relevanci některých skutečností pro žádost o mezinárodní*

ochranu; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru (zejména v případě těch, kteří přežili mučení, sexuální násilí či pronásledování z důvodu sexuality); pohlaví tazatele nebo tlumočnicka mohlo být pro žadatele zábranou“ (bod 31 nálezů Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16). Při posuzování ospravedlnitelnosti pozdního sdělení azylově relevantních skutečností a argumentů je též třeba zohlednit zvláštní zranitelnost žadatelů o mezinárodní ochranu, neboť žadatel se může nacházet ve zcela jiném kulturním prostředí, po měsících nebezpečné cesty, může být dezorientován a může mít skutečně odůvodněný strach z návratu do země původu (bod 32 téhož nálezů Ústavního soudu). Za určitých okolností tedy lze připustit úspěšné přednesení nových skutečností až v řízení před soudem.

19. Na základě shora uvedených východisek soud přistoupil k posouzení věci, načež shledal, že žaloba není důvodná.
20. Žalobkyně a) předně obecně namítala, že ve správním řízení byla porušena ustanovení § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu. Tato obecná konstatování však soud nepovažoval za samostatné žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Žalobce je přitom povinen vylicit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS). Těmto požadavkům ovšem úvodní obecné výtky žalobkyně a) nedostály, neboť se jedná pouze o výčet a parafráze ustanovení správního řádu, která měla být porušena, aniž by žalobkyně a) uvedla konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž svá tvrzení o nezákonnosti napadeného rozhodnutí opírá. Soud se jimi proto samostatně nezabýval.
21. Těžiště žaloby leží v argumentaci žalobkyně a), že jí měla být udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu, neboť jí věřitelé – lichváři vyhrožují fyzickým násilím v případě nesplacení částky, kterou si vypůjčila, aby měla na zaplacení podvodné agentuře zajišťující víza a dlouhodobý pracovní pobyt v Evropské unii. Tato tvrzení však žalobkyně a) uvádí až v žalobě. Ve správním řízení se o obavách z věřitelů ani nezmínila, pouze žalovanému sdělila, že má ve Vietnamu dluh související s cestou do Evropské unie.
22. Žalobkyně a) tedy ve správním řízení neuvedla žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by jí ve Vietnamu coby zemi jejího původu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Pouze z toho, že chtěla v České republice zůstat a pracovat nebo že žalovanému sdělila, že má ve Vietnamu dluhy související s cestou do Evropské unie, přitom žalovaný nemohl za žalobkyni a) dovozovat, že by mohla být po svém návratu do země původu vystavena násilí ze strany nestátních subjektů, před nimiž by jí stát nemusel být ochoten či schopen poskytnout ochranu. Pro to, aby žalovaný ve správním řízení rozvíjel úvahy tohoto typu a opatroval podklady, žalobkyně a) svým obecným tvrzením o dluhu vůbec nezavdala příčinu (v tomto kontextu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 17. 2. 2005, č. j. 3 Azs 156/2004-43, nebo usnesení téhož soudu ze dne 11. 3. 2020, č. j. 2 Azs 279/2019-45). Názoru žalobkyně a), že žalovaný pochybil, pokud jí na základě její žádosti neudělil doplňkovou ochranu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu, proto nelze přisvědčit. Pochybení žalovaného soud nespatřuje ani v tom, že se zvláště nezabýval praktikami vymáhání dluhů soukromými osobami ve Vietnamu či možnostmi dlužníků domoci se ochrany od státu.

23. Soud se dále zabýval tím, zda v soudním řízení nově uváděná skutečnost o obavě z násilných praktik lichvářů, která by dle žalobkyně a) měly vést k udělení doplňkové ochrany, představuje důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí a pro vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Shledal, že nikoli.
24. Soud do jisté míry shledává ospravedlnitelný důvod ve smyslu výše citovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 425/16, pro který žalobkyně a) novou skutečnost nemusela uvést již při pohovoru se žalovaným. Pohovor se žalobkyní a) byl totiž veden krátce po porodu dcery, jež se navíc narodila v 36. týdnu těhotenství (tedy před očekávaným termínem), a žalobkyně a) byla při pohovoru tzv. šestinedělkou. To samo o sobě mohlo mít vliv na duševní pohodu žalobkyně a), a proto soud připouští pozdní přednesení obavy žalobkyně a) z návratu do země jejího původu.
25. Soud ve vztahu k novému tvrzení žalobkyně a) předně připomíná, že dle ustálené judikatury strach z ekonomických obtíží, problémů s obživou a z nemožnosti splácet dluhy po návratu do země původu nelze bez dalšího vnímat jinak, než jako důvody ekonomické, které bez toho, aby k nim přistoupila další zvláštní okolnost, nestačí k udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54). Ani porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní ze žadatele uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a není důvodem pro udělení azylu, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé (rozsudek téhož soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 116/2004-64). Ekonomické obtíže samy o sobě k udělení mezinárodní ochrany nestačí (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 51/2023-29, ze dne 2. 3. 2023, č. j. 7 Azs 301/2022-39, nebo ze dne 14. 9. 2021, č. j. 4 Azs 78/2021-30).
26. V rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, nicméně Nejvyšší správní soud vyložil, že soukromé osoby mohou být původci pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu i vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Ohrožení ze strany soukromých osob však lze podřadit pod nebezpečí vážné újmy tehdy, pokud stát není *schopen nebo ochoten* poskytnout žadateli před hrozícím skutečným nebezpečím vážné újmy ochranu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). Z judikatury týkající se původců vážné újmy (resp. pronásledování) a k otázce dostupnosti ochrany v zemi původu dále vyplývá, že jde-li o původce hrozící vážné újmy nebo pronásledování z okruhu soukromých osob, musí se postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve se žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2009, č. j. 5 Azs 44/2009-73, nebo ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23). K tomu Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 10. 10. 2019, č. j. 5 Azs 7/2019-39, poznamenal, že „[p]okud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či

ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuuji) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. (...) břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně žadatele.“

27. Nové tvrzení žalobkyně a) ohledně nebezpečí vážné újmy pojící se s existencí dluhu a jeho vymáháním je značně nekonkrétní, hypotetické a po věcné stránce nezpůsobitelné zvýšit pravděpodobnost uznání žalobkyně a) za osobu požívající mezinárodní ochranu. Soud nemá důvod zpochybňovat to, že žalobkyně a) má ve Vietnamu dluh, který musí splácet. Nejen ve správním řízení, ale ani v soudním řízení však žalobkyně a) neuvedla a nedoložila nic bližšího ohledně toho, jakému konkrétnímu nebankovnímu subjektu dluží peníze a jakým konkrétním způsobem tento nebankovní subjekt či jeho vymahači dluh v době, kdy žalobkyně a) ještě byla ve Vietnamu, vymáhal, nebo jaké kroky činí nyní. Žalobkyně a) pouze obecně tvrdí, že jí lichváři nyní vyhrožují fyzickým násilím, avšak tuto skutečnost nedokládá (například textovými zprávami). Žalobkyně a) pak ani neuvádí, zda se ve Vietnamu obrátila na policejní složky nebo jiné státní orgány a jakou reakci od nich případně obdržela. Rovněž nevysvětluje, proč by v zemi svého původu nemohla využít ochranu státních orgánů (přestože břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti či nedostatečnosti ochrany spočívá na žalobkyni). Pro značnou nekonkrétnost a absenci jakýchkoli důkazů tak soud považuje žalobní argumentaci i za nevěrohodnou. Žalobkyně svou argumentaci v zásadě staví na tom, že ve Vietnamu může docházet k nezákonným praktikám lichvářů. To však pro udělení mezinárodní ochrany nestačí, je-li obava žalobkyně a) z nezákonného vymáhání dluhu a absenci pomoci státu toliko hypotetická. Žalobkynina obecná argumentace nemůže být důvodem, pro který by soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu dokazování, neboť předpokladem pro další dokazování jsou konkrétní věrohodná tvrzení ohledně situace žalobkyně, která však soud v této věci postrádá. Internetové články, na něž žalobkyně a) v žalobě odkazuje na podporu svých tvrzení, svědčí o tom, že věřitelé se občasné uchýlí k trestnému jednání vůči dlužníkům, takové případy nicméně jsou vyšetřovány vietnamskou policií. Třebaže odkazované případy bohužel skončily pro dlužníky fatálně, nelze na základě nich dospět k závěru, že by se jednalo o běžné případy, které by navíc vietnamská policie odmítala řešit [jako to tvrdí žalobkyně a)]. Za této situace tak soud nemohl dospět k závěru, že by nová tvrzení mohla žalobkyni a) v řízení o mezinárodní ochraně přivodit lepší postavení. Důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí tudíž soud neshledal.
28. S ohledem na shora uvedené tak soud neshledal důvody, pro které by v intencích východisek uvedených v bodě 17 tohoto rozsudku bylo namíste napadené rozhodnutí zrušit. Žalovaný za daných okolností postupoval správně, pokud žalobkyni a) neudělil mezinárodní ochranu, a žalobkyně a) v řízení před soudem neuvedla žádné skutečnosti, které by vzbuzovaly pochybnosti o tom, že by jí mezinárodní ochrana měla být poskytnuta.
29. Vzhledem k tomu, že žalobní body nebyly důvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba prostřednictvím **II. výroku** tohoto rozsudku zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

Rozhodnutí o nákladech řízení

30. Ve **III. výroku** tohoto rozsudku soud rozhodl o náhradě nákladů řízení.

31. Ve vztahu mezi žalobkyní b) a žalovaným soud vycházel z § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle níž v případě, že řízení bylo zastaveno, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
32. Na vztah mezi žalobkyní a) a žalovaným soud aplikoval § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. Žalobkyně a) nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovaný, který byl naopak plně úspěšný, náhradu nákladů řízení nepožadoval a netvrdil, že by mu vznikly nějaké náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud proto žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Nejvyšší správní soud však kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 16. března 2026

Mgr. Marcela Uhříčková v.r.
samosoudkyně